

Perspektiv på nytta och möjligheter med insamlade data

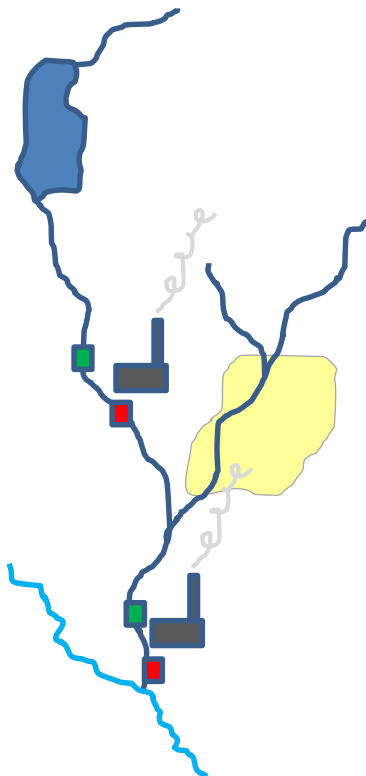
Bakgrund - Varför bedriver vi SRK-program?

- Enligt miljöbalken är den som utövar miljöfarlig verksamhet skyldig att kontrollera utsläppens inverkan på miljön
- Sjöar, vattendrag och kustvatten är mottagare (recipienter) för de ämnen som släpps ut från avloppsreningsverk, industrier och andra punktkällor samt för de ämnen som lakas ut från den omgivande marken
- I de fall där flera verksamheter påverkar samma vattenområde kan man upprätta gemensamma program för recipientkontrollen, så kallad samordnad recipientkontroll (SRK)
- En samordnad kontroll är billigare, effektivare och ger en bättre bild av den geografiska variationen inom ett större område än enskilda kontrollprogram

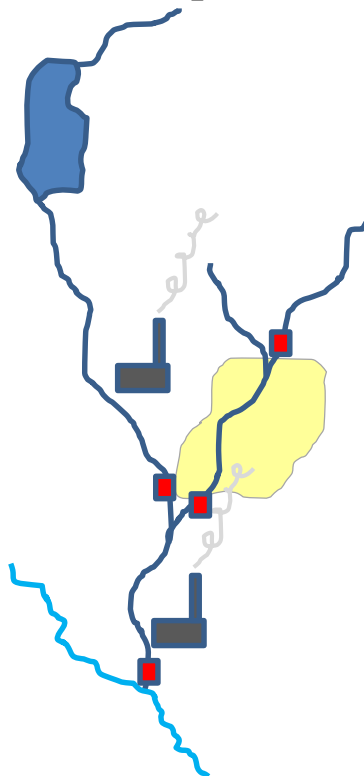

Olika syften ger olika sätt att utforma övervakning på smartast sätt

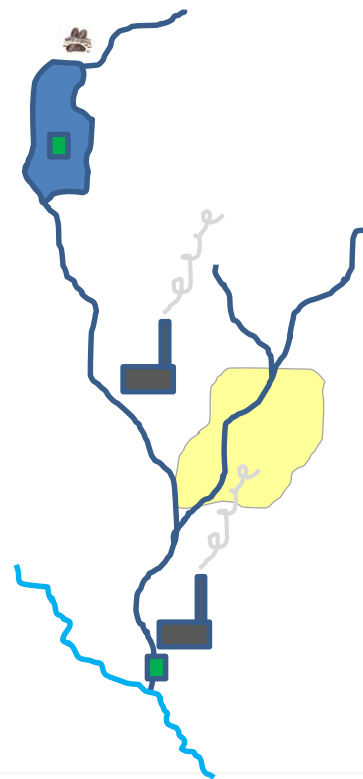
Recipientkontroll

Samordnad
Recipientkontroll

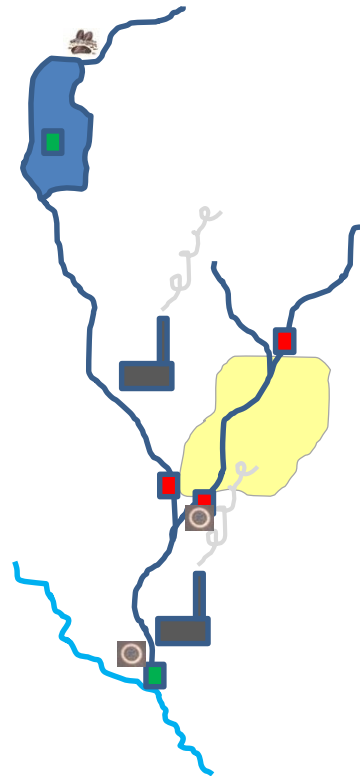

RMÖ, NMÖ

Olika syften ger olika sätt att utforma övervakning på smartast sätt

Samordnat program

■ kiselalger

Vad står i nya Åtgärdsprogrammet om Länsstyrelsens uppdrag att se till att övervakning bedrivs?

Länsstyrelserna, åtgärd 3

Länsstyrelserna ska via sin tillsyn eller genom vägledning till kommunerna säkerställa att verksamhetsutövare som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som påverkar vattenmiljön genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas eller åtgärdernas inverkan på den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen och den ekologiska potentialen i vattenförekomster.

Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Länsstyrelserna behöver därför i **betydligt större utsträckning** ställa tydliga krav på verksamhetsutövares egenkontroll och kontrollera utformningen av och innehållet i kontrollprogram för sådana verksamheter. Detta är särskilt angeläget för verksamheter som typiskt sett har stor påverkan på vattenmiljön, exempelvis avloppsreningsverk, pappers- och massabruk, gruv- och metallindustri, kemisk industri, avfallsanläggningar, fiskodlingar, flygplatser, hamnar, **vattenkraftverksamheter och markavvattningsföretag.**

Primära syften med recipientkontroll

- Länsstyrelsen, kommunen och även företagen bör ställa krav på SRK-programmets utformning
- Kan kraven inte uppfyllas inom ett samordnat program bör tillsynsmyndigheten ställa krav på att även ett eget kontrollprogram tas fram och följs
- Data från SRK bör ingå i företagets miljörapport,
 - utläsa verksamhetens möjliga påverkan på recipienter
 - nås MKN för recipienten och hur påverkar verksamheten möjligheten att nå MKN?
 - utvärdera resultatet av företagets miljöåtgärder

Nytta och möjligheter med insamlad data

- Underlag för statusklassning och uppföljning av miljökvalitetsnormer enligt vattendirektivet
- Underlag för framtagande och kalibrering av modeller - tex S-Hype, <http://vattenwebb.smhi.se/modeldiff/>
- Utvärdering av tillståndet och trender i miljön för påverkade lokaler
- Utvärdering av åtgärdsarbete
- Underlag för internationell rapportering
- Underlag för miljömålsbedömning

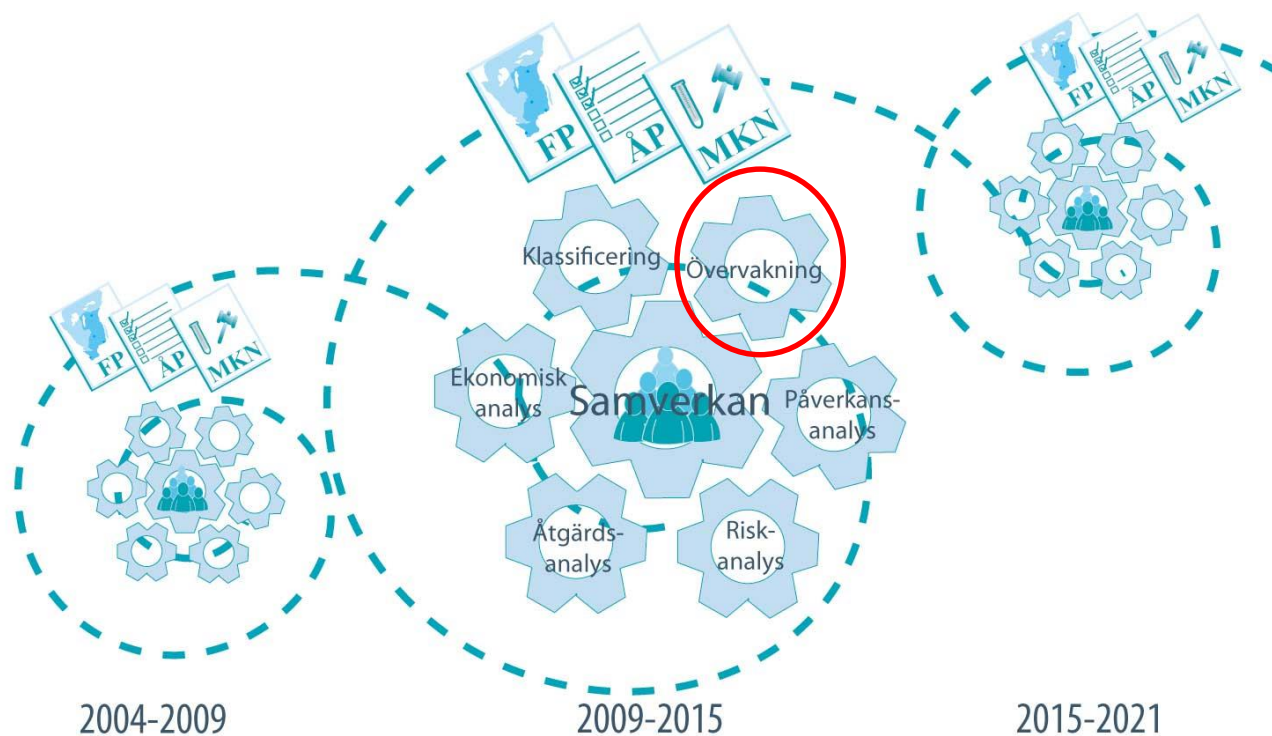

Övergödning (IPS-index) utifrån kiselalger 2007-2012, klassade vattenförekomster

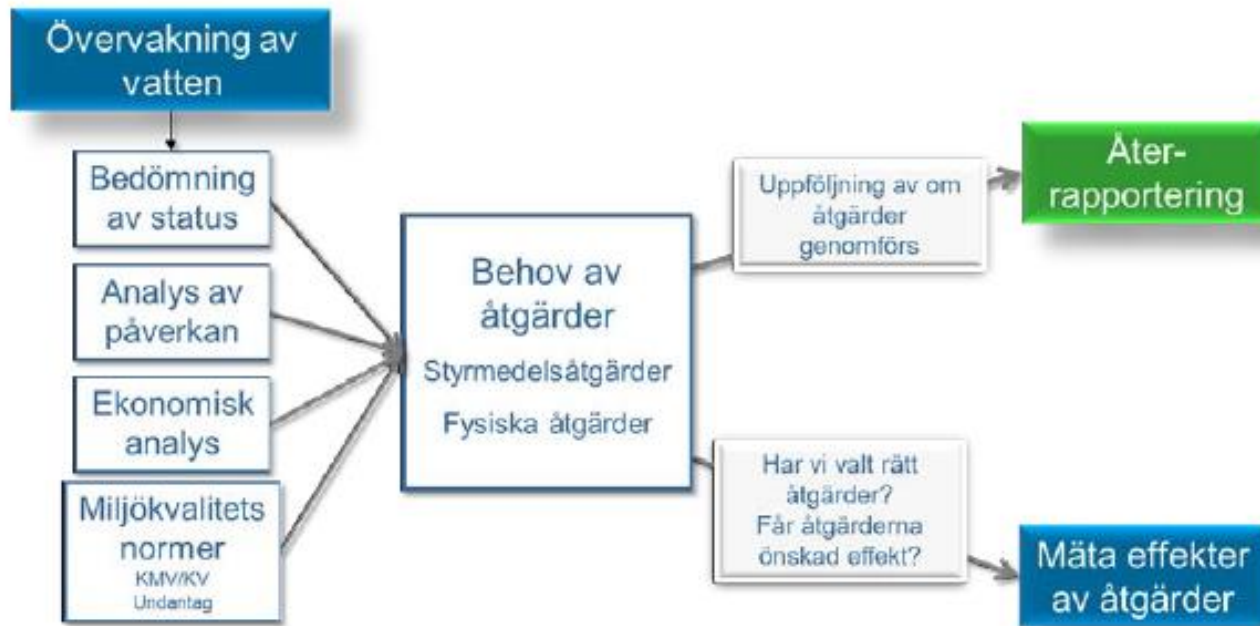
- Hög
- God
- Måttlig
- Otillfredsställande
- Dålig

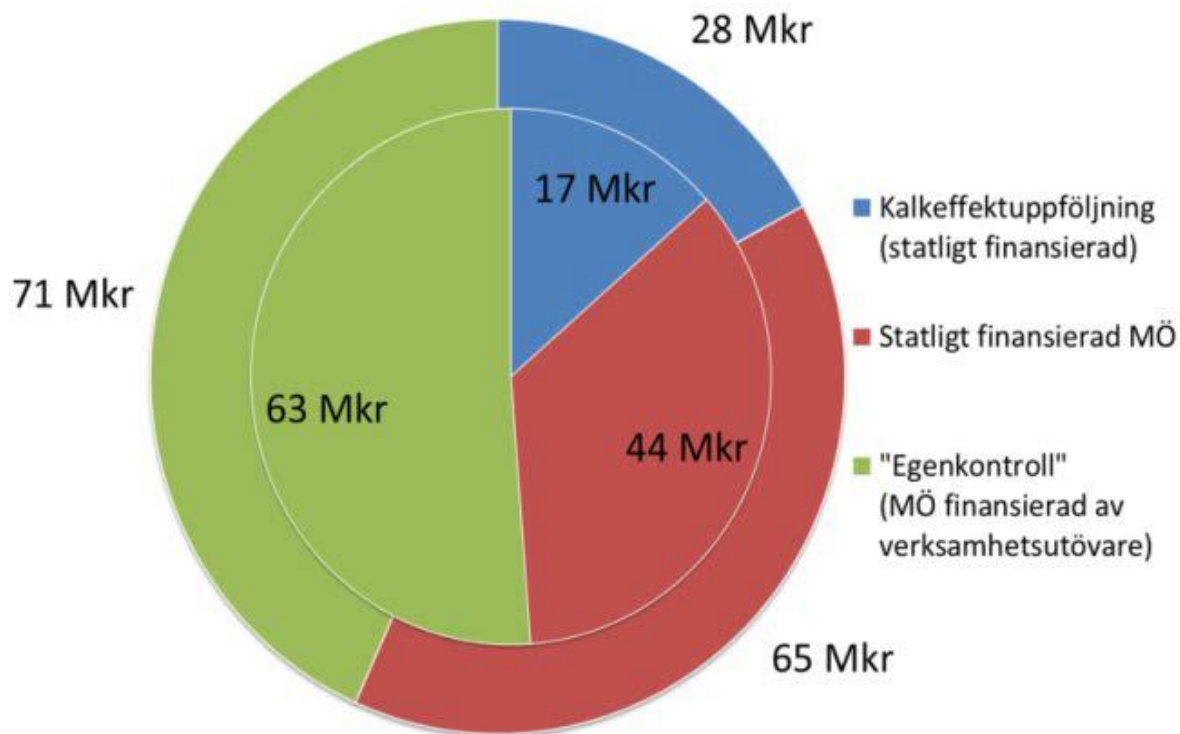
SRK-datans nytta och möjligheter i vattendirektivsarbetet

Miljöövervakning är grunden för vattendirektivets genomförande

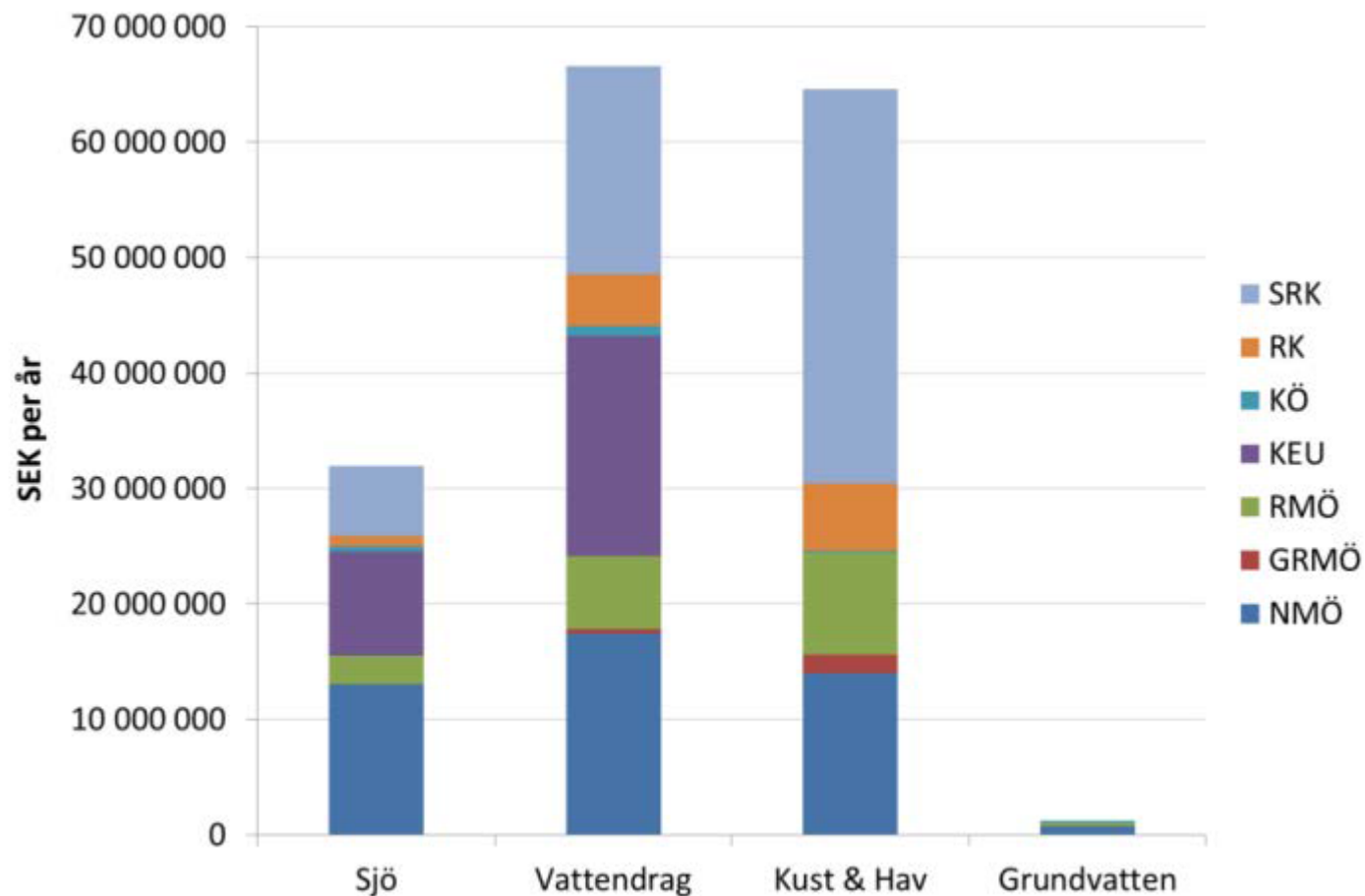

En stor del av datan som kan användas till statusklassningen kommer från SRK

Kostnaden av övervakningen uppdelad på finansiär eller syfte. Den större cirkeln omfattar kostnaden för övervakning av både vattenförekomster och övrigt vatten medan den mindre, inre cirkeln representerar övervakningen av endast vattenförekomster.

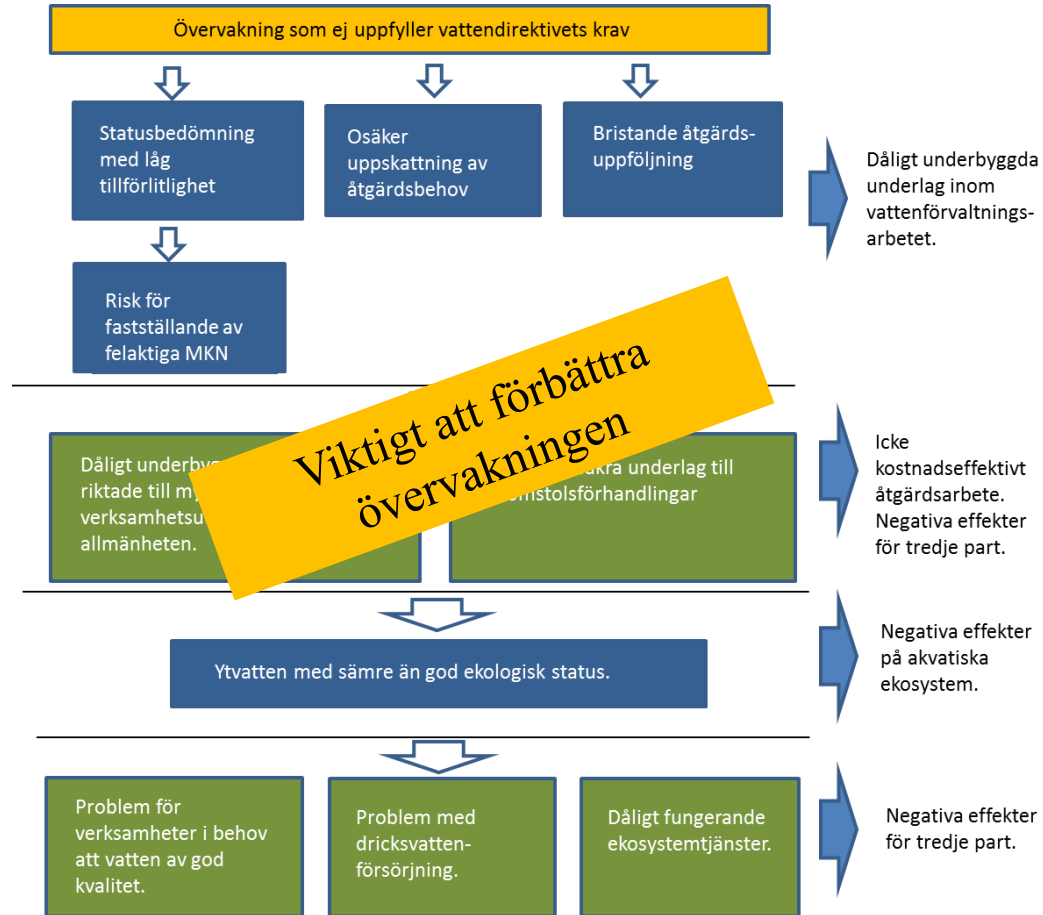
Kostnaderna för miljöövervakning av vatten fördelat på syfte och vattenkategori. SRK = samordnad recipientkontroll, RK = recipientkontroll, KÖ = kommunal övervakning, KEU = kalkeffektuppföljning, RMÖ = statlig regional miljöövervakning, GRMÖ = gemensam regional övervakning (övervakningsprogram som är samordnad mellan flera län) och NMÖ = statlig nationell övervakning.

Vad är "bra" övervakning för vattendirektivet?

- Val av kvalitetsfaktorer som är känsliga för aktuellt påverkanstryck och miljöproblem
- Representativa lokaler
- Standardiserade metoder och tillräcklig frekvens
- Data till datavärd

Vad händer om övervakningen inte uppfyller kraven?

Utmaningar för framtiden

Övervakningen av miljöfarliga ämnen behöver utvecklas

Jord-, skogsbruk och vattenkraft med och betalar

Övervakning som är anpassad efter vilken påverkan vi har på vattnen

Vilken roll kommer SRK och vattenvårdsförbunden spela i framtidens övervakningsprogram?

